

Woorddienst 21 juni 2020. Twaalfde Zondag door het Jaar A
Jeremia 20, 10-13 en Matteüs 10, 26-33
Overweging

Inleiding op de lezingen van Jeremia

Jeremia is een profeet die optreedt in Juda, eind 7e, begin 6e eeuw voor Christus. Hij is een jonge man, gevoelig voor de boodschap van God. Alles doet hij eraan om het volk te laten inzien dat ze zelf, door hun gedrag, hun ondergang tegemoet gaan. Het volk luistert niet. Juda wordt onder de voet gelopen door Babylon en Jeruzalem wordt verwoest. Dan geeft Jeremia het volk het advies zich te onderwerpen aan de overheerser. Hoewel ze niet naar JWHW hebben geluisterd kiest God Babylon als instrument om Zijn boodschap van hoop, via Jeremia, over te brengen.

Jeremia wordt de lijdende profeet genoemd, hij wordt door angst, twijfel en eenzaamheid overspoeld. Als hij het niet uithoudt, zoals in de lezing van vandaag, smeekt hij JWHW om in te grijpen in zijn leven om, op hetzelfde moment, God te loven omdat hij ervaart dat Hij meehuilt en meeklaagt zoals een moeder zou huilen om haar kind dat zich te gronde richt, als Hij de omstandigheden ziet waarin zijn volk verkeert.

Jeremia staat stil bij de menselijke ervaring van verdriet over hun kinderen, hun geliefde, zichzelf, de wereld. Hij laat weten dat alle leed en ellende na de ballingschap ten goede zal keren, het volk zal terugkeren naar Juda. Herstel en nieuw leven zal er zijn, daar kun je van op aan!

Inleiding op evangelie van Matteüs

Matteüs, een tolbeambte, wordt door Jezus tot apostel geroepen. Hij is ervan overtuigd dat Jezus de aangekondigde Messias is om Gods wil hier op aarde aan de mensen bekend te maken. Jezus is voor hem de leraar bij uitstek; zijn manier van leven, zijn uitspraken, ervaart hij als actueel voor de mensen van zijn tijd. Een christengemeenschap waar plaats is ook voor niet-joden, van zo'n kerk droomt hij.

Overweging

Beide lezingen raken me, het heeft denk ik vooral te maken hebben met de tijd waarin we leven. Ik herken de angst die zo duidelijk beschreven wordt, en als ik tot me laat doordringen dat de angst hier niet uit de weg wordt gegaan, maar hardop wordt uitgesproken, uitgeschreeuwd door Jeremia, dan vraag ik me of of je door zo met angst te leren omgaan, je angst leert helen?

Hoe ga je om, in onze corona-tijd, nu er meer angst en onzekerheid is dan bv een half jaar geleden? Wat doe je tegen die angst en onzekerheid? De lezingen van vandaag kunnen ons op een spoor zetten. Ze kunnen je een duwtje geven in je rug om je eigen angst in de ogen te zien. Om niet langer weg te kijken, maar je af te vragen waarom je angstig bent, voor wie en wat en of je die angst is aanpraat en door wie? Doe je het zelf, is het je opvoeding, de situatie, je omgeving? Wat doet angst met jou, waarom heeft hij zo'n vat op jou, met de mensen om je heen, met ons land, Europa, de hele wereld?

Verlamt deze angst je, en zo ja, wat maakt dan dat je je zo verlamt voelt, of doe je net of het jou niet raakt, of geef ik de schuld aan, wie? En wat doe ik zelf om die verlamming om op te heffen, naar wat eigenlijk? Maak ik van mijn hart een moordkuil, dat ik erin stik haast? Of, zoek je iemand op en zeg je, mag ik met je praten over wat me in zijn greep heeft, het achtervolgt me...?

Jeremia en Matteüs gaan hun angst niet uit de weg. Zou het te maken hebben met dat ze een levensbepalende keuze hebben gemaakt, en ze vanaf dat moment willen gáán voor een menswaardige wereld, een koninkrijk van God? Een keuze die een diep gevoel van zin en vreugde geeft, maar daarbij alle mogelijke inzet verlangt waar pijn, teleurstelling, uitstoting, onherroepelijk deel van uitmaken?

Wat is er gebeurd met Jeremia. en Matteüs ?

Allebei zijn ze en blijven ze, gefascineerd door een ontmoeting, Jeremia met JWHW en Matteüs met Jezus. Hun leven krijgt zin, omdat ze zich door die ontmoeting gezien voelen, begrepen, en dáárdor gaan ze zien wat er gebeurt in hun omgeving, in hun land: de gevolgen van armoede, hoe zwaar het leven is voor vrouwen, voor kinderen. "Het broeit in hun binnenste, het brandt in hun botten," door die allesbepalende ontmoeting.

Matteüs droomt van een christengemeenschap, een kerk waar plaats is ook voor niet Joden. Door Jezus' voorbeeld zegt hij (met de woorden van Oosterhuis): zo moet het zijn, ja...! Ook wij zeggen nu, de kerk moet er zijn voor iedereen, voor mensen van goede wil.

Wij hier, nu, durven nauwelijks te praten over dat je kerklid bent. Als iemand je al vraagt, waarom ga jij nou nog naar de kerk en wat vind je daar, dan moet je zoeken naar woorden, uit angst ook dat de vrager je belachelijk maakt, je te kijk zet. Uit jezelf beginnen over wat kerklid-zijn met je doet, wie durft dat? Waar zijn we bang voor? Wat houdt ons tegen, waar geloven we nog in, waarom gaan we nog naar de kerk, hoe willen we kerk-zijn?

Jeremia en Matteüs doen waarvan ze voelen, wéten, wat ze moeten doen. Ze kijken niet voorbij aan wat de waardigheid van mensen schaadt, ze durven ter sprake te brengen wat fout is, de wetten en de regels die mensen klein maken ze kaarten ze aan terwijl ze weten dat het niet zonder gevaar is.

Ze getuigen dat het anders moet, anders kan ook. Ze praten met mensen die niet gezien worden, ze eten en feesten en rouwen met hen, ze nemen geen blad meer voor de mond als het om onrecht gaat.

Beide verhalen kunnen ons helpen, troosten, in het omgaan met angst, omdat ze laten zien dat Jeremia en Jezus moeten groeien in hun rol. Ze zijn mens, net als wij voelen ze zich ongeduldig, ontgoocheld, eenzaam, in de steek gelaten, maar ze zijn ook uitgelaten, dankbaar, blij, vrij, trouw aan hun keuze voor wat wij hier vaak noemen: een wereld omgekeerd.

Zou dat hun beider diepe keuze voor menselijke waardigheid, de kern zijn , waar alles om zou moeten draaien, dat wat je maakt tot mens, als door God gedroomd?

Leren omgaan met je angst, door haar in de ogen durven zien, en daardoor je gedragen te weten vanaf het moment waarop je 'ja' hebt gezegd zonder enige garantie vooraf, je bewust van, dat je schaap bent onder de wolven. Niet meer bang zijn om angst te delen, uit te schreeuwen zelfs en als je denkt dat je niet verder kunt,

dat er ruimte komt dan, een streepje licht,
zo hebben ze ons geschreven, Jeremia en Matteüs
Er kan diepe vreugde groeien,
die je net als de wanhopige Jeremia een loflied laat zingen. *Amen*